SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1495

av Per-Arne Håkansson m.fl. (S)

Raoul Wallenberg-institutets akademiska och forskningsmässiga betydelse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av långsiktiga förutsättningar för forskning och utbildning på Raoul Wallenberg-institutet för mänskliga rättigheter och humanitär rätt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Raoul Wallenberg-institutet är en unik och specialiserad människorättsinstitution i Sverige sedan fyrtio år. Det är på många vis ett svenskt flaggskepp inom mänskliga rättigheter och åtnjuter stor internationell respekt för dess internationella verksamhet. En stor utmaning för institutet som sådant har länge varit bristen på grundfinansiering, vilket bland annat gjort det svårt att ansöka om större bidrag, medfinansiera projekt, attrahera och behålla experter, upprätthålla vårt högklassiga MR-bibliotek och utöka nationella och internationella samarbeten.

Sedan två år tillbaka har man anhållit om ett årligt bidrag från utbildningsdepartementet, för att stödja och vidareutveckla forskningsavdelningen. Det handlar om ett kärnstöd för både biblioteket och forskningen tillsammans. Om stödet vore permanent skulle det ge bättre förutsättningar att bedriva forsknings och utveckling kring mänskliga rättigheter på hög internationell nivå. Vid bildandet formades en idé om att etablera ett bibliotek inom mänskliga rättigheter. Det bottnade i att mänskliga

rättigheter är ett viktigt regelverk i dynamisk utveckling, med central betydelse både inom folkrätten och utanför mellanfolkliga relationer samt för demokratisk utveckling.

Idag är Raoul Wallenberg-institutet en av de största specialiserade institutionerna för mänskliga rättigheter i Sverige och har ett erkänt gott internationellt renommé for sitt arbete med att främja mänskliga rättigheter. Det utgör en kunskapsbaserad organisation med sina forsknings- och utbildningsaktiviteter och verkar i nära samarbete med Lunds universitet. Det är ett ställe där hundratals framstående forskare, domare och politiker i världen har börjat sina karriärer.

I en tid då den internationella rättsordningen utmanas och grundläggande principer kring mänskliga rättigheter ifrågasätts globalt bör det vara av yttersta vikt att kunskapsnationer som Sverige står upp för dessa grundläggande värden. En långsiktig finansiering är viktig för att möjliggöra för RWI att fortsätta och bygga ut ett internationellt erkänt svenskt centrum för forskning- och utbildning inom mänskliga rättigheter och humanitär rätt. Stabila ekonomiska förutsättningar skulle konsolidera de framsteg som hittills har gjorts, påskynda uppbyggnaden av en kritisk massa och låta nya och mer långtgående strategier och samarbeten samverka så att institutet kan uppnå sin fulla potential. Det är också en förutsättning för att attrahera och behålla talanger.

Raoul Wallenberg-institutet bedriver verksamhet i ett 40-tal länder och har nyligen öppnat ett kontor i Kyiv Ukraina för att stärka den demokratiska utvecklingen utifrån landets ambition att bli medlem i EU. Det är därför angeläget ur ett nationellt perspektiv att se över möjligheten att säkerställa en långsiktig forskning och utbildning på Raoul Wallenberg-institutet för mänskliga rättigheter och humanitär rätt.

Per-Arne Håkansson (S)

Morgan Johansson (S) *Ewa Pihl Krabbe (S)*